

HET PARMENTIERPARK

Wandelpark met veel schaduw

Het lang uitgerekte Parmentierpark van vier hectare volgt de bocht van de Tervurenlaan in Sint-Pieters-Woluwe. Het is een overblijfsel van een privépark van twaalf hectare en maakt deel uit van het homogene landschap dat koning Leopold II voor ogen had als verfraaiing voor deze grote verkeersader van de hoofdstad en het kruispunt met de Vorstlaan. Dat geheel omvat het Woluwepark, de Mellaertsvijvers, het Parmentierpark en het Bovenbergdomein, met in die periode het Woluwestation als centraal vertrekpunt.

EEN VLEUGJE GESCHIEDENIS

Toen bedrijfsleider Edmond Parmentier in 1895 de opdracht kreeg om de Tervurenlaan aan te leggen, werd hij eigenaar van een eigendom langs de grote toegangsweg, én van de berm op de hoek van de straat die nu zijn naam draagt. Die eigendom lag vlakbij het geplande Woluwepark en daarom besliste hij het terrein en de aangrenzende berm als park aan te leggen, zodat het er een stedenbouwkundig geheel mee vormde. Hij vertrouwde het ontwerp toe aan landschapsarchitect Emile Lainé, die ook aan de tekentafel zat voor het Woluwepark en de Mellaertsvijvers.

Oorspronkelijk was dit een moerassige zone met een aantal vijvers. Met de grond die vrijkwam bij de aanleg van de Tervurenlaan, werd dit vochtige terrein gedeeltelijk opgehoogd. Er bleven – net zoals in de aangrenzende parken – twee vijvers, die water kregen van een kleine zijrivier van de Woluwe. De ondernemer torende met zijn eigendom uit boven de twee belangrijke verkeersaders die hij zelf aanlegde: de Tervurenlaan en de Vorstlaan. Maar Edmond Parmentier kon niet lang genieten van zijn mooie villa in Noorse stijl en zijn domein: hij stierf in 1910, net op het ogenblik dat de werf van de Vorstlaan voltooid raakte en er een einde kwam aan de vele rechtszaken errond.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog gebruikte de Gravin de Merode de gebouwen van het domein om er verminkte soldaten op te vangen en ze een stiel aan te leren die verenigbaar was met hun handicap. In 1919 kwam het domein in handen van de Staat die het bestaande gebruik voortzette en er een militair ziekenhuis inrichtte. In 1925 verwoestte een brand de overwegend uit hout opgetrokken gebouwen en zo kwam er een einde aan het gebruik als ziekenhuis.

Abbé Froidure kreeg in 1933 de toelating om het park en de niet-vernieelde gebouwen te gebruiken. Hij creëerde er 'openluchtspeeltuinen' voor de kinderen uit de minder gegoede Brusselse wijken, meteen de eerste speeltuinen in Brussel. Die zijn er nog altijd in het hoger gelegen deel van het park. Het lager gelegen deel, langs de Tervurenlaan, maakt deel uit van de openbare parken van het Brussels Gewest die Leefmilieu Brussel – BIM beheert.

ALGEMENE BESCHRIJVING: EEN BERM MET UITZICHT NAAR BENEDEN

Het Parmentierpark werd tegelijk met de aanpalende Mellaertsvijvers aangelegd op een restant van de vroegere moerassen van Woluwe, maar ademt toch een totaal andere sfeer. Het bestaat uit twee duidelijk onderscheiden zones. Het hoogste deel – met een rondweg die veel zon krijgt – biedt een panoramisch uitzicht op de Mellaertsvijvers en enkele prachtige honderdjarige bomen. Het lagere deel heeft een meer intieme sfeer, met meer schaduw langs de vijvers. Het geheel biedt een afwisseling tussen droge grasvelden, hoge bospartijen en vochtige weiden langs de vijvers.

Op de twee vijvers wordt gevist. Ze zijn met elkaar verbonden door een waterval met namaakrotsen, waarover een rustiek brugje hangt met een leuning in de vorm van in elkaar verstrengelde takken, een heel geliefde stijlform in de twintigste eeuw. Een mooi geheel van namaakrotsen aan de ingang van het park, op de hoek van de Tervuren- en Parmentierlaan, werd onlangs gerestaureerd in opdracht van Leefmilieu Brussel – BIM. Het maakt deel uit van een architecturaal geheel met de schuin oplopende ingang van het Woluwepark. De twee rotspartijen herinneren aan de romantische stijl van die periode, maar hebben ook een nuttige functie: ze houden de grond van de spoorwegberm op zijn plaats.

OPMERKELIJKE FAUNA EN FLORA

Op de droge berm van het Parmentierpark, die voluit in de zon ligt, bloeien in het zomerseizoen margrietten en knooppkruid.

BEHEERSPRINCIPE

Een deel van het Parmentierpark is bebost. De bomen worden er nu al enkele jaren regelmatig geïnspecteerd en selectief geroid. Alleen de interessante exemplaren worden behouden.

Zoals in veel groene ruimten in Brussel, wordt voor het droge deel van de graslanden een gedifferentieerd ecologisch beheer toegepast: slechts twee maaibeurten per jaar (in juni en in september) zodat ze overvloedig bloeien van mei tot juli, en veel insecten en vlinders aantrekken.

In het kader van het blauwe netwerk dat het water en de vochtige zones in het Brussels Gewest wil herwaarderen, werd er een speciale hydrografische studie gemaakt van de watergebieden van de Mellaertsvijvers, Hertoginnedal en Parmentierpark. Daaruit blijkt dat veel zuiver water van de vijvers en beken, en uit doorsijpeling, terechtkomt in de afvalwatercollectoren. Het is de bedoeling om dat water te recupereren en om te leiden naar de Woluwe. Daarvoor staan werken op stapel in 2008.

Na de restauratie van de rotspartijen, volgt binnenkort een nieuwe fase van de werken: de heraanleg van de wegen en de oevers van de vijvers.

MUSEA

Op een boogschuit van het Parmentierpark ligt het tramdepot van de MIVB, op de hoek van de Tervuren- en de Vorstlaan. Daar ligt ook het 'Museum voor het Stedelijk Vervoer te Brussel'. De collectie bestaat uit tramstellen, bussen, trolleybussen en taxi's die sinds 1869 de Brusselse straten doorkruisten. Op een zomerweekend kunt u aan boord stappen van een oude tram voor een ritje naar het park van Tervuren.

GROENE RUIMTEN IN DE BUURT

- Au nord, le parc des Sources et le parc Crousse.
- A l'ouest, le parc de Woluwe et la promenade de l'ancien chemin de fer Bruxelles-Tervueren, qui suit la vallée de la Woluwe.
- Au sud, les Etangs Mellaerts et le Domaine de Val Duchesse (qui n'est pas ouvert au public).

INFOFICHES - GROENE RUIMTEN

Oppervlakte: 2,29 hectare.

Typologie: wandelpark.

Eigenaar: Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Beheer: Leefmilieu Brussel – BIM.

Klassering: het domein is sinds 7 december 1981 geklasseerd.

PRAKTISCHE INFORMATIE

OPENINGSUREN

Het Parmentierpark is niet omheind en dus altijd toegankelijk. De parkwachters van het aanpalende Woluwepark doen er regelmatig een ronde.

CONTACT

Hebt u een vraag? Wilt u een probleem signaleren? Spreek dan een van de parkwachters aan. In geval van nood, politie: 02/788 53 43.

Leefmilieu Brussel – BIM: 02/775 75 75, info@leefmilieubrussel.be.

UITRUSTING

Zitbanken, vuilnisbakken. Honden moeten altijd aan de leiband.

ER GERAKEN

Het Parmentierpark ligt op het grondgebied van de gemeente Sint-Pieters-Woluwe. De ingangen liggen aan de Parmentierlaan (Rondweg), op de hoek van Tervuren- en de Parmentierlaan (ingang via trappen), aan de Tervurenlaan en op de hoek van de Oranje- en Varenlaan (naar de vijvers).

BEREIKBAARHEID ANDERSVALIDEN

Moeilijk. De paden in dolomiet zijn soms steil, maar rond de vijvers zijn ze veel toegankelijker.

OPENBAAR VERVOER

Bus: 36 (Tram museum)

Tram: 39, 44 (de Villalobar), 39, 44, 94 (Trammuseum).

MEER INFORMATIE

- De brochure van Leefmilieu Brussel – BIM:
  - Naar een ecologisch beheer van de parken in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest;
  - De Woluwevallei;
 (Te bestellen op 02 775 75 75 of met een mailtje naar info@leefmilieubrussel.be).
- Meer informatie over [culturele wegwijzers van parken en tuinen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest](#).
- De fotogalerij van de [Virtual Landscape Gallery](#).
- Meer informatie over [het architecturale patrimonium van het Gewest](#).
- Meer informatie over [het Parmentiercentrum](#).
- Meer informatie over [het Museum voor het Stedelijk Vervoer te Brussel](#).
- Meer informatie over [het groene en blauwe netwerk](#).
- Meer informatie over [de Groene Wandeling](#).

